

Čís. 5475.

Důvěrníci, jichž jména by mohly bezpečnostní orgány (úřady) oznámiti soudu podle § 151, čís. 2 tr. ř. jen tehdy, kdyby byly nadřízeným úřadem zbaveny povinnosti zachovati úřední tajemství, nejsou »anonymními udavači« po rozumu § 87, odst. 2 tr. ř.

Jaký význam lze přiznati udáním takových důvěrníků, je věci hodnocení důkazů, jež je vyhrazeno výlučně nalézacímu soudu.

Trestní řád nevylučuje svědecký důkaz »od slyšení«.

(Rozh. ze dne 3. ledna 1936, Zm II 534/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 12. listopadu 1935, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vojenské zrady podle § 6, čís. 2, al. 3 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a nař.

Z d ů v o d ů:

Stížnost vybočuje z rámce zákonného doličování některého z uplatňovaných jakož i ostatních zmatků v § 281 tr. ř. uvedených vývody, jimiž vytýká nalézacímu soudu, že přiznal procesní význam a průkazní sílu trestním oznámením a výpovědím svědků četnického praporčíka F. Š. a štábního strážmistra J. E. pokud se týkaly okolností sdělených jim »anonymními« důvěrníky o zájezdech obžalovaného do Německa a o stycích s W. Sch. Nesprávné je především stanovisko stížnosti, že jde o udavače anonymní. Takovými jsou po rozumu § 87, odst. 2 tr. ř. jen osoby které činí udání úřadům pověřeným stíháním trestných činů, aniž udaly své jméno, takže jde o udání osob bezejmenných a zcela neznámých. Podle výpovědí svědků F. Š. a J. E. učinili jim oznámení na obžalovaného jejich důvěrníci, tedy osoby jmenovaným četníkům podle jména osobně známé. Nejde tedy o udavače anonymní, nýbrž o důvěrníky, jichž jména by směli četníci ve smyslu § 151, č. 2 tr. ř. (srv. nař. min. spr. z 8. listopadu 1855, č. 194 ř. z.) soudu oznámiti jen tehdy, kdyby byli nadřízeným úřadem zbaveni povinnosti zachovávat úřední tajemství. Podle prohlášení obou jmenovaných četníků jakož i podle přípisu zemského četnického velitelství v Brně nebylo lze ze zásadních důvodů prozraditi jména oněch důvěrníků.

Jde tedy o to, zda lze udání takových, soudu i procesním stranám neznámých důvěrníků, reprodukováného jednak trestním oznámením jednak výpověďmi četníků, použití jako průvodního prostředku a jaký mu přiznati průkazní význam. Poněvadž F. Š. a J. E. se ve svých výpovědích odvolali na trestní oznámení učiněná jimi na základě sdělení důvěrníků, jichž údaje se nepodařilo jinak ověřiti, jde v podstatě o tak zvaný důkaz »od slyšení.« Platný trestní řád nemá na rozdíl od zákonů dřívějších

(na př. § 403 c) tr. zák. z roku 1803 a § 269 c) tr. zák. z roku 1853) ustanovení, podle něhož by nalézací soud nesměl přihlížeti ke skutečnostem, jež svědek nereprodukoval jako výsledky vlastních smyslových dojmů. Zákon neuvádí podrobně průvodní prostředky, nestanoví důkazní pravidla a nerozlišuje mezi možnými druhy důkazů. Pramenem soudcovského přesvědčení může býti vše, co bylo předvedeno při hlavním přelíčení, pokud to není zákonem výslovně vyloučeno a co podle zásad logiky je s to, aby založilo důkaz a objevilo pravdu (rozh. č. 3908 Sb. n. s.). Opak neplyne z předpisů § 167 a 248 tr. ř., že se má svědek zvláště vyzvati, aby uvedl, z čeho čerpá své znalosti, neboť tím má býti jen získán podklad pro hodnocení svědeckví. Kdežto, jak uvedeno, v dřívějších zákonech bylo výslovně ustanovení, že svědci mohou vypovídati jen o skutečnostech, o nichž vědí z vlastní zkušenosti a nikoli o tom, o čem pouze slyšeli vypravovati od jiných osob, nebylo takové ustanovení pojato do trestního řádu z roku 1873. Tím dal zákonodárce na jevo, že vědomě nechtěl vyloučiti, aby o věci nebyly slyšeny jako svědci osoby, které o ní z vlastní zkušenosti nic nevědí, nýbrž vědí o ní pouze z vypravování a sdělení jiných osob. Důkaz takový je tudíž přípustný, nejsa zákonem výslovně vyloučen. Jaký význam lze takovému důkazu — v souzeném případě udání důvěrníků četnictva — přiznati, je věcí hodnocení důkazů, které, nejsouc vázáno žádnými určitými pravidly, je vyhrazeno výlučně nalézacímu soudu (§ 258, odst. 2 tr. ř.).

Čís. 5476.

I vyhledávání (stopování) je trestním řízením ve smyslu § 228 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1936, Zm IV 453/35.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti S. H., obžalovanému ze zločinu podle § 227 tr. z., zmateční stížnost obžalovaného zčásti odmítl, zčásti zamítl.

Z d ů v o d ů :

Důvod zmatku podle § 385, č. 1c) tr. ř. byl uplatňován námitkou, že nebylo proti F. D. a spol. zavedeno trestní řízení ve smyslu § 228 tr. z. a že proto jde tu o přečin křivého obvinění stíhatelný podle § 229 tr. z. pouze na soukromý návrh, který tu však nebyl podán. Zmateční stížnost není v právu.

Podle trestních spisů okresního soudu v R. Tv 40/32 tento okresní soud k návrhu státního zastupitelství provedl proti F. D. a I. D. vyhledávání pro zločin loupeže, ve kterém byli krom svědků vyslechnuti též F. D. a I. D. u okresního soudu jako obvinění o obsahu trestního oznámení, podaného obžalovaným. Po provedeném vyhledávání bylo trestní řízení zastaveno. Bylo tu tedy zahájeno trestní řízení podle ustanovení trestního řádu proti určitým nařčeným osobám pro určitý trestný čin, které byly též vyslechnuty jako obviněné. Takové vyhledávání (stopování) je trestním řízením, poněvadž proti osobě podezřelé mohou býti prove-